

ELŐFIZETÉSI DÍJ: Postán vagy Pécsen hához küldve: EGÉSZ ÉVRE 5 ft — kr. FÉL ÉVRE 2 „ 50 „ NEGYED ÉVRE 1 „ 25 „

PÉCSI FIGYELŐ.

HIRDETÉSEK ÁRA: Egy öt hasábos petitor egyezri megjelenéséért 6 kr., 3-asorúért 5 kr., 10-asorúért 4 kr. fizetendő.

Szerkesztőség: János-utca 8-ik szám.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők.

Kiadóhivatal: János-utca 8-ik szám.

Le a kormányral!

Hol van Árpád dicső népe, Hol van a hős magyar? Mely oly vitézül forgatta A kardot, hol a kar? ... A bátor, hős orosláru! Lehullott a karom, Lett belőle szelid, jámbor Igaonó barom.

De megvilan az égi fény Az ébredés fénye És föltamad Magyarországnak Haldokló reménye; Egétrázó harsány dörgés Hangzik át a hazán: „Meddig hordja még az igát A magyar a nyakán?!”

Le vele az oly kormányral A biboros székéről, Mely keserü könyvet fakaszt A nemzet szeméből; Eleget túrt, szenvedett már Hazánk járom alatt, Le kell rázni a rab-igát, Ha török, ha szakad!

Vagyont és vért áldoz a nép S mit tapasztal, mit lát? Fityma dőllyel vetik vissza Minden akaratát — Nine a népek akarata, Csak pénze és vére, Megzrugdosás, megköpdösés Mind ezért a bére.

Meddig túrjon hát még a nép? A titrelem sok már... Torkig van a keserűség, Csordultig a pohár... Elkéseredve a magyar Régen volt már jobban — Csak egy szikra kell és a tűz Lángot vet, fellobban.

Le vele hát a kormányral! Addig míg nem késő, A vérvirág gyöke a míg Teljesen ki nem nő; A rossz kormány, zsarnok kormány Álljon önként félre; Ne epedjen tigris-szomjial Lázás magyar vérré!

Várdy Ferencz.

TÁRCZA.

— Irta és fölolvasta Várdy Ferencz a pécsi kereskedő ifjak körében. —

— Az állatok világából. — Az örök szép, dicső természetnek zsenge gyermek-korom óta nagy tisztelője, bámulója voltam. Az emberi észszel csak sejtethető, de valójában beláthatatlan csodás alkotó erő, mely megteremtette a nagy mindenséget: a világszűz, sőtétiséget, a földet, vizeket, dús növényzetet, az égi testek milliárdjait, az állatok rengeteg sokaságát: s végül a teremtetés koronáján az embert; ez az erő, mely évezredekben át csodás nagyhatalmával fűntartja a világtendert: minden élő lényt áthat s benne a hála érzelmét kelti föl. A fölvilágosodott, művelt és vallásos ember „Isten”-nek nevezi s buzgó imádjá. Az állatok királya, a libiai sivatag orozslánya megrázza hatalmas üstökét eget rázó hangon köszönti a hajnal, így dicsőíti azt a nagy erőt, melynek lételem nem őrí, de érzi. S a közzli sas, a csonttörő keselyű a bérczek égbenyuló ormáiról száll a végtelenbe s ott keringve a nap körül néma imával üdvözli az örök erőt, a mindenható Istent. A kis pacsirta, a fülmilo, a bájda lu zener, s a tarka kis szárnyasok ezernyi faja dalos ajkkal fogadják a fölkelő napot, mintegy hálát adva a Mindenhatónak az ébredésért, az új napért. Csuada-e hát, ha én, az ember, ki nemcsak érzve, de érve is az örök erő létezését s remek alkotásait, a szeretet és a tisztelő meleg érzetével függök a bűbájos természetben? ... Nagyszerű! fenséges a természet! A ki egyszer bűvös körébe jut s a

A nemzet akarata.

Azok után, mik az utóbbi napokban történtek, méltán felvethető a kérdés: mire való a képviselőház intézménye? Erre csak egy számbavehető válasz adható: a nemzet akaratának kifejezésére. Alkotmányos monarchiában a fejedelem és a nemzet együtt bírják a főhatalmat. Ha volna ésszerűleg elfogadható mód, mely szerint a nemzet közvetlenül gyakorolhatná befolyását a főhatalom irányására, az államok ezt fogadták volna el mint legigazságosabbat. Ilyenek hiányában fordultak a képviselői rendszerhez, a népakarat közvetett kifejezésére. Ebből az következik, hogy minden képviselőház annál tökéletesebb, minél inkább közelíti meg a nép közvetlen, valódi akaratát, melynek tulajdonképpen csak pótlására szolgál.

A mely pillanatban a képviselőház ellentétbe jut a nemzet vágyaival, érzésével, gondolkodásmódjával és akaratával, megszűnt minden jogosultsága, ledől erkölcsi alapja! Egy ilyen képviselőház lehet néhány száz gentleman gyűlhelye, hol politikáról folyik a szó, de nem a nemzeti akarat kijelentésének organuma, nem képviselő; mert a képviselőnek nemcsak képviselő, hanem képviselték is szükségesegek!

Ilyen helyzetbe jutott a magyar képviselőház, midőn a katonai törvényjavaslatot óriási többséggel megszavazta. Ki merné, az ország valódi véleményének oly sok és különféle nyilvánulása után azt állítani, hogy a képviselőház szavazó többsége mögött a nemzet többsége áll? Ez ellen szól az ország egész ifjúságának egyhangú határozata, a választók panaszló sürgőnyei és gyűlésezei, az a lázas izgatottság, mely erőt vett a kedélyekben, a szenvedély hallatlan kitérősei, de főleg a magyar sajtó hatalmas többségének megtartása. Magyarország hírlapirodalmának minden közlönye, kivéve természetesen azokat, kik meggyőződésére bocsájították, a leghatározottabban állást foglalt a reakciós javaslat szemből. Ez olyan jelenség, mely komoly és őszinte politikuskak számításán kívül hagyni nem lehet; mert a sajtó az országban uralkodó nézetekről becses tájékoztatást nyújt

és méltán tekinthető a nemzeti akarat közvetlen kifejezőjének. Kétségtelen és az összes európai államok viszonyai által igazolt tétel, hogy a mely országban a sajtó túlnyomó többsége kormány hatalmát csak erőszakos és erkölcsstelen eszközökkel tartja fenn! Senkisé fog minket túlzással vádolni, midőn azt mondjuk, hogy a magyar sajtó bármelyik független organuma jogosabban tekintheti magát a nemzeti akarat képviselőjének, mint — a kaposvári mandátum birtokosa...

Midőn a képviselőház 126 szótöbbséggel megszavazta a véderő-törvényjavaslatot, mit sem törődve az ország, a választópolgárok akaratával — 126 szótöbbséggel megvetette alapját az abszolutizmusnak!

Mert az abszolutizmus lényege nem abban van, hogy a főhatalom egy személy kezében összpontosuljon! Abszolutizmus autokráciában és respublikában egyaránt lehetséges. Minden uralom, mely az ország közvéleményét figyelmen kívül hagyja, a nemzet valódi közvetlen akaratával ellentézik, abszolutisztikus! Akár az államfő, akár a parlament nyomja el a nemzet akaratát, mindkettőt egyenlően megilleti az abszolutisztikus jelző. Ebben az értelemben 1889. január 29-én a magyar parlament többsége öt évre kiálította a maga abszolút uralmát! És most Magyarországnak van példásan alkotmányos királya és példátlan abszolutisztikus parlamentje!

Hiába hozzák fel a kormánypárt közjogászai, hogy a képviselő választások lezajlása után nem tartozik többé figyelembe venni a választók akaratát, mert hiszen a követrendszer, az utasítási korszaka lejárt, megszüntette az 1848: 5. törvényzikk. Az 1848. 5. tcz. csak annyit változtatott a viszonyok, hogy míg a követ felelősége választóival szemben jogi alapon nyugodott, addig a képviselő felelősége kerületének választó polgáraival szemben erkölcsi alapon épült. A képviselő ma is köteleze van, bárcsak erkölcsi- leg, kerülete akaratát képviselni és ma is fennmaradt erkölcsi kötelessége letenni mandátumát, ha a választók bizalmatlanságukat nyilvánítják ellene. Világosan bizonyít e fel fogás mellett a program-beszédek és beszámoló

tartásának szokása. A program, melynek elfogadásával a választók általános irányt szabnak képviselőjük elé, az előleges utasítások helyébe lépett; a beszámoló pedig az utólagos felelőségre vonást pótolja. A kapocs képviselő és kerület közt nem szűnt meg, csak szabadabb jelleget és erkölcsi színezetet nyert! Az angol parlamentben mai napig fennmaradt a szokás, hogy a képviselőket nem a nevükön szólítják meg, hanem kerületük nevében. Ez annyit tesz, hogy a mi sulyt és jelentőséget tulajdonítanak a képviselő szavainak, azt csak részben közönheti szemlények, legnagyobb részben kerületének, melynek véleményét kell képviselni! A választók ama követelése, hogy képviselőket akaratukat fejezze ki, természetesen „jogilag nem perelhető” követelés; ebben teljesen igazuk van a kormánypárt védekező jogászainak. De hiszen Thomasius, a ki különben nem volt miniszter, csak nagy jogtudós és bölcsész, azt mondja, hogy az erkölcs, a tisztesség, a politika alapelve. Minő naivitás! Mentségére e naiv állításnak csak az szolgálhat, hogy a nagy tudós nem ismerte sem Tisza Kálmánt, sem a jelenlegi kormánypártot!...

A parlamentáris abszolutizmus óriási veszélybe döntheti a képviselőházat. Többsége már is gyűlöltette a nemzett előtt, mely benne látja akaratának erőszakos elfojtóját. E gyűlöletből két nagy baj származhatik.

Az első, készakarva említett elől, mint távolabbit és alig lehetőt, a forradalom, az erőszak alkalmazása az akaratot meghamisító ellen, a valódi akarat helyreállítására.

A második és ez a veszély közelebbi, mert kedvez neki Europa politikai áramlata, a visszatérés a személyi abszolutizmushoz. A népben, felismerve a parlament abszolutizmusát, csakhamar feltámadhat az a gondolat: vajjon érdemes-e egy szóért, a „parlamentáris” jelzőért olyan költséges organizmust fenntartani, mint a képviselőház? És töprengni fog azon: nem lesz-e jobb egy abszolút uralkodónak alávetni magát, mintsem hogy néhány száz abszolút uralkodó hatalmaskodjék felette?

Isten óvja meg mindkét halálos veszélytől szegény hazánkat!

A ki a parlamentarismus igaz barátja és nem akarja, hogy a képviselői rendszer, gyűlöletessé válván a nemzet előtt a képviselőház, lejárja magát, az csak egy alkotmányos módot láthat, mely a kétségbejött helyzetből kivet: fel kell oszlattani a képviselőházat!

Midőn alapos kételtyek mertülnek fel, hogy a képviselőház valóban kifejezője a nemzet akaratának, a miniszterium kötelessége, a képviselőház méltóságának és tekintélyének megőrzésére, előterjesztést tenni ő felségének, hogy éljen az 1887: 10. törvényzikkben körülírt jogával, oszlassa fel a parlamentet, rendeljen el új választást! Ha a miniszterium ezt nem teszi, bebizonyítja, hogy hatalmának fennmaradását többre becsüli a parlamentarismus érdekeinél. Az általános választásoknál a nemzetnek nem volt alkalma véleményét nyilvánítani a katonai törvényjavaslatról: hiszen még akkor nem is volt tudomása e javaslat létezéséről. Adjanak neki erre módot az új választások által, ha kíváncsiak a nemzet valódi akaratára, a választások utján meg fogják ismerni! Legyen bátorsága a miniszterelnöknek követni Gladstone példáját, kihez annyira szereti magát tömjénezői által hasonlítani.

A feloszlattás jogával nem azért ruhazzák fel az uralkodót, mintha elismernék azt a jogát, hogy a neki nem tetsző parlamentet egyszerűen hazaküldje, ez esetben nem illetné meg e jog az államfőt még a köztársaságban is. E jog monarchiában és respublikában egyaránt azért illeti meg az állam fejt, mint az alkotmány legfőbb őré, hogy a képviselőház meg ne hamisíthassa a nemzet akaratát és kételtyek esetén új választások által nyújtassék mód a nemzetnek akaratát nyilvánítására!

Vázsonyi Vilmos.

Országgyűlés.

A rendőrség gyalázatosságai ugyszólván a szétrobbanásig bevitették mult pénteken a képviselőház hangulatát. A heves, szenvedélyes jelenetek egymást követték s e közben a véderő-javaslat tárgyalásának mindössze egy félóra jutott, melyet Czirer Ákos baranyamegyei képviselő tartalmas szép beszéde töltött be. Czirer azt indítványozta, hogy a sorhadbeli szolgálát ideje szállíttassék le három évről kettőre. Nem-

hiszik, hogy valamelyik ősapjuk Borneo őserdeiben négy kézen járva élvezte a majom-világ örömeit, hát biz én nem fogadnék azért ügyvédt, hogy a drága stempelkorában a magas kúriáig föllebbezve az ügyet megmutassam, miszerint nem neki, hanem — nekem van igazam, a ki tagadom, hogy az ember majomtól származott volna.

És dacára, hogy ezt határozottan tagadom, mégis elismerem, el kell ismernem, hogy az ember és a majom közt, vagyis az ember és az állat közt van átmeneti összefüggés.

Ki ne látott volna már majmot? Azt hiszem alig van ember. S nem ez azt csudálta mindenki a majomhoz — mennyire hasonlít az emberhez?!

A feje, a nyaka, a testtörzse, végtagjai, idomai, testtartása és mozdulatai mind, mind oly élénken emlékeztetnek az emberre. Ne tekintünk a legfejlettebb majmokat, hanem nézzük csak jól meg a már farkokl bíró, tehát a már elnyúlva nyosodott gerinczű majmot valamelyik fáját, például a rehus-majmot. Csupasz homloka, okos tekintetű szeme, szem-alkotása, alsó és felső szemhéjai, pillái, keskeny orra, arez alakulása, kidomborodása s bemélyedése, testzint, finom arczbúra, emberi kezei, öt ujjal, tenyérrel, az ujjak három ujjtellet s körömökkel, alsó, felső karja, állása, ülése minden mozdulata a családiaság emberi. Egyébként nem hasonlítunk a majmot a legközvetlenebb, legszebb emberi fajhoz, a kankázi vagy fehér fajhoz; hanem állítsuk a majmot valamely vad néptörzs alakjához, akkor bizonyára még szembeszökőbben fog feltűnni az ember és állat közti átmeneti összefüggés.

Tekintsük Kraot, melyet Europa tudósai „a hiányzó láncszem”-nek nevez-

tek el, mert olyanakk tekinthették, mely az ember és állat közt eddig hiányzó valódi átmeneti összefüggést, vagyis az összekötő láncszemet képezte. Krao 1888. őszén a budapesti állatkertben látható volt. Itt láttam, itt beszéltem vele magam is. Krao azon szörös emberfajhoz tartozik, mely Siannak északi részén, Laos vadonjaiban tanýz. Mi előtt e különös és a majomhoz oly közel álló faj jellegéről bővebben szólnék, hogy az ember és állat közt lehet legközelebbi párhuzamot fölállítassam, elmondom, hogy miként került ez az ember-faj Európába. Ez sem érdekelten.

Néhány év előtt Frank Buckland, a hírneves természetűdől figyelmeketelté Farinót, a londoni nagy állatkert vállalkozóját, hogy szeressen egy példányt a szörös emberfajból, mely a birmai király udvarában közbámulat tárgyat képez. Mintán a természetűdől Buckland — Farinok egy ilyen család fénypéket bemutatja, ez utóbbi utnak indította megbízottját Bir-mába bővebb tudomás szerzése végett. A megbízott egy évet töltött Mandeleiben, a birmai király udvaránál, még sem bírta a királyt rábeszélteni, hogy a nevezetes szörös emberek közül egyet Európába bocsásson. Végre sikerült megtudnia, hogy Krao atyját, Shua Mayongot, Laos királya adta Birma királyának ajándékl és hogy Laos őserdeiben több hozzá hasonló lény tartózkodik. Ekkor Farinó külön expedíciót küldött Laosba, a híres természetűdős Charles Bock vezetés alatt. Bocknak tudakozódására egy óriási kiterjedésű őserdőt jelöltek a becsülöttek, mint olyan helyet, a hol a keresett szörös emberfaj él. A becsülöttek Krao-törzsenek neveztek őket. Krao annyit jelent mint majom, tehát Laosban is majom-embernek ismerték e törzset. Bock tolmácsot, vezetőt és

Dezso jogász-gyűlési elnöknek mindenkor sikerül és nem habozunk elismerni, hogy akadémiánk hazafias és egyéb mozgalmal főleg neki köszönhetik sikereiket. Legutóbb f. hó 16-án, azaz múlt szombaton tartott jogászgyűlésen Egry Dezso indítványára a nagyszámú megjelent jogászok elhatározták, hogy a mint a bpesti egyetemi polgárok, úgy ők is megköltöztesék jellül a város egyéb ifjúságától kucsmát fognak hordani. Nevezetesebb és különös nyomatékkal bíró határozata a jogászgyűlésnek az volt, hogy elhatározták, miszerint a pécsi jogakademia az idén nagy nyilvános ünnepélyességgel fogja megünnepelni március 15-ikét; e végből föl fogják kérni dr. Szeredy József kanonokot egy fényes identitástétel tartására, mely után városunk valamely nyilvános termében beszéd, szavaltat és felolvasással egybekötött díszgyűlést tartanak, este pedig társasvacsorát rendeznek. A program részletes megállapítását Egry Dezso, Szinkovich Károly, Csák Károly, Csaroch Dezso, Kulley Pál joghallgatókból álló bizottság fogja eszközölni.

— Uj albirák. A mohácsi kir. járás bíróságához albirává Galovits Arthur pécsi törvényszéki aljegyző, a pécsvári járásbíróhoz pedig H a v a s Jenő kaposvári törvényszéki aljegyző nevezett ki. — A posta köréből. Szakszon József posta- és táviratújság a pécsi posta- és táviratigazgatásig pénztári ellenőrré, Drazenovits Mariska k. a helybeli lakos pedig Lapáncsára postamesterre nevezett ki. Kágyi Gyula posta- és táviratújság hasonlóképpen Budapestről Pécsre helyeztetett át.

— Hymen. Aidinger János kir. tanácsos, polgármester és földbírtokos, szép, kedves és magas műveltségű leányát Riza kisasszonyt eljegyezte Littke Jenő, Littke József bornagykereskedő és pezsgőgyáros fia.

— Lewinsky fölolvása. Kiváló érdemeiért nevezik el. Lewinsky József világhírű szín-művész, a burgszínház elsőrendű tagja, a jövő hó folyamán Pécsre jön, hogy a recitálás terén is általános elismerésnek örvendő művészetét bemutassa. Főlegesenek tartjuk a reklam nagy dobszóját alkalmazni Lewinsky mellett, mert ő a közölség és a művészet oly magas fokán áll, hogy ez teljesen elegendő szemben. Nincs művelt ember, ki Lewinsky nevét ne ismerne, mert ő nem csak a bécsi, hanem az egész művelt közönség. Amint a művészetnek, úgy a művészek is a hazája a nagyvilág. Lewinsky ritkán teszi azt, hogy a vidékre menjen föllepni, de mintán városunk közönségének a művészet-pártolás terén oly szép hirtve van, nem habozott a föllepés ajánlatát elfogadni. A Valentin Károly fia könyv- és zeneműkereskedő cég lépett a jelen alkalommal is érintkezésbe a művész megbízottjával; a nevezett cég ezzel is csak közönségünk iránti figyelmét tántette föl. A művész március hó 7-én tartja meg fölolvás-estélyét a „Hattyúterem”-ben. A műsorba a következők költöket vette föl: Petőfi, Arany, Kiss József, Goethe, Heine, Geibel, Scheffel. Petőfi Neugebauer fordításában, Arany pedig Glucksmann Heinrich fordításában fogjuk hallani. Érdekeljék a valóban élvezetes előadás elé. Jegyek kaphatók Valentin K. fia könyvkereskedésében.

— Fölolvasás. Holnap vasárnap tartatik meg a pécsi játékok nyögény helyiségében a pécsi új színház javára rendezett fölolvásási estély másodikik: a galvan-áramokról. A fölolvásást kísérletekkel egybekötve M a k s y Zsigmond a helybeli m. kir. főreáltanoda tanára fogja megtartani.

— Halálhír. Kiss József ügyvéd, lapvezértünk s kedves családját mely gyász érte. Szeretett fia: Jenő, a türeklő és szépehetségű ifju, ki előtt gazdag reményű jövő állt nyitva, élete tavaszán sodortatott el a megsemmisülés örvényébe a kegyetlen halál zord szele által. Szülői nemes tulajdonait birva, az ifju ismerősei s barátai körében általános és őszinte szeretetben részesült. Csak egy hibája volt, hogy atyja a nyílt szívű és szökimondó férfit, a közügyek embere, egy ízben meggyőződésének kifejezése által, volt tanártestülete igazgatójának tetszése ellen talált nyilatkozni. Csak ez az egy hibája volt, mely nem is az ő hibája, hanem az atyjáé, vagy azé sem, hiszen az igaz meggyőződés alapuló vélemény kimondása nem hiba, hanem erény. De elvégre „hiba” volt ez azok szemében, akik általa találva érezték magukat. Így történt aztán, hogy „az apa hibájáért” a fiút üldözték, az ártatlan fiút tiltották ki bosszujukat. A szorgalmas, a tehetséges ifju, ki nem csak megtanulta studiumát, de jól tudta is, a bosszu áldozatát esett. Mennie kellett más intézetbe. Elment Halasra, Magával vitte ide azt a kinos családost, azt a fájó tapasztalatot, hogy a legszenvedőbb igazság is hajótörést szenvedhet az emberi harag, gyűlölet és bosszu érdes szirtjein. A legjobban az fájta neki, hogy érdemtelenül bűnhődött. Ezzel a mélyen megbántott kellel, megtépett lélekkel tanult tovább szorgalmasan az ifju Halason. S most, midőn kitért a bosszu elől, midőn újra azon ösvényre lépett, mely céljához juttatná volna, az epidémikus kór által meglepetve, váratlanul, hirtelenül a halál néma birodalmába, a sírok hazájába ragadtatott. Oda lenn már nem fáj semmi, az álma békes csendes; de annál fájdalmasabb azoknak az élők, a kik az ő halálában örökre elvesztették azt, a kit oly igazán, szívűk egész melegevel, lelkük odaadásával szeret-

tek. — A korán elköltözött ifju elhunytáról a következő gyászjelentést tettük: „Alolítottak mely fájdalommal jelentik a szeretett fiú, testvér, sógor Kiss Jenő VIII-ik osztálybeli tanulóak e hó 16-án esti 11 órakor, kinos szenvedés után, életének 19-ik évében történt gyászos elhunytát. A gyász-szertertársak és temetés e hó 18-án d. u. 3 órakor fog történni róm. Kath. szertertársak szerint. Az engedélt szent mise áldozat e hó 20-án Pécssett fog megtartatni a belvárosi plebánia templomban. Halas, 1889. Február 17. Kiss József ügyvéd, édes atya, Kiss Eleonóra édes anyja, Kiss Emil, Kiss József, Kiss Ernő, Kiss Gyula, Kiss Béla testvérek, Kiss Márta, Kiss Margit unokatestvérek, Müller Nándor nagybátyja, Kiss Emilné szül. Pribeek Sarolta, Kiss Józsefné szül. Veszely Paula, Kiss Gyuláné szül. Repich Gizella sógorinő. Áldás felethetetlen hamvaira!” A boldogult földi maradványai 18-án tetették örök nyugalomra Halason nagy részvét mellett. Az engedélt szent mise áldozat Pécssett a belvárosi plebánia-templomban 20-án tartott meg a gyászoló család, rokonok, barátok s ismerősök nagyszámú jelenlétében. — Béke a derek ifju poraira, áldás a korán letrétt élet emlékére!

— Öngyilkos főhadnagy. Fáy Sándor főhadnagy, honvéd kezelőtiszt tegnap reggel agyonlőtte magát. A megdöbbentő esetről a következő tudósítást nyertük. Fáy Sándor derek, talpig becsületes férfi volt; mindenki szolid életű embernek ismerte. Mint jó szívtű, jó lelkű ember nem tagadhatta meg társainak szives segítségét, ha hozzá folyamodtak; így történt aztán, hogy „váltóra” került új neve. Mint sok becsületes ember, ő is megjárta a váltókezeséssel. Fízett másokért, fizetett sokat. Ez azonban nem vitte a végzetes lépésre; mert hiszen dacára, hogy nagy veszteségeket szenvedett, vagyoni állapota elég rendezett volt. Eddig valóságos lélektan rejtelme a derek főhadnagy öngyilkossága. Tagadhatatlan, hogy rendkívül levegőleg hatott rá a veszteség, melyet másokért kellett szenvednie. Az utóbbi időkben sajátságos levertség és búskomorság vett rajta erőt. Tettének elkövetése előtti napon, azt mondta nejenek, hogy Pécsről távoznia kell, nem maradhat tovább itt. Tegnap reggel fölkelte s újra zálogolni kezdett a sors és az élet mostohaaságai ellen. Neje vigasztalta s igyekezett megnyugvára bírni. Később azt mondotta, hogy lemegy a kaszányába s elbucszott néjétől s gyermekeitől. Bement a 3-ik szobába s alig telt bele pár másodperc, lövés dördült el. Neje berohant s ott találta szerencsétlen férjét véreben a padlón. Szíven lötte magát. A kabátja volt összegöngyölve a nyaka alatt. Mire neje beért, már halva volt. Jól talált. A véres eset híre villámgyorsasággal terjedt el a városban s általános sajnálkozást, részvétet keltett.

— A 100-ik orgona. Angster József pécsi orgona gyáros összeállító-termében fölállította a pécsi dom új orgonájának főszó részét a tetőzettel. — E rész körülbelül a felét képezi az egész orgonának s csupán ez a rész is egy kisebb emeletes ház magasságát éri el. A roppant fa alkotmány, mely a hatalmas teremnek majdnem felét betölti, Smidnek, a székesegyház újépítőjének terve szerint ó-román stílusban készült s a templom alaprajzához megfelelőleg hármasszögletű alakjában koronázza be a monstre-orgonát. Mind-egyik hajó fölött apró oszlopkon nyugvó nyitott galeriák, hosszukak, toronyzerű építmény emelkedik, pompás műv. románsztylusban faragott gömbökkel. Maga az alkotmány Angster gyárában készült, a fa-faragásokat pedig Jiratók pécsi szobrász készítette. A fa-faragások, a rezés tető és az oszlopok és az azokat összekötő mélyített guirlande-ok gazdag aranyozással vonatkak be, a többi részek pedig a templom festésének megfelelő, román-tarkaságú színekkel festettek be. Az orgonában mintegy 2800 színpot alkalmaz Angster, s azok, minden egyes részükkel egyült az ő saját gyárából kerültek ki, valamint az orgona többi részzeit is — és ékítményes fa faragásokat kivéve, melyeknek csupán elkészítése, az anyagon kívül 3200 frtba kerültek — teljesen Angster gyára állítja ki. Az orgona alsó testének összeállítása majdnem egy hónapot fog igénybe venni. Az egész orgona oly hatalmas, hangváltozatai oly gazdagon, külön díszítései oly remek, hogy ennél nagyszerűbbet nemcsak, hogy Angster még nem épített s tán nem is fog építeni soha, hanem messze földön is ritkán fogja párját. Valóban méltó arra a kitaláló számrak, hogy épen ez a száradik orgonája Angsternek, ki e nagyszerű munkájával újabb remeket készített s koronáját tette föl eddigi műveinek.

— A „Pécsi dalárda” estétörténetünk tartá tisztújító rendes közgyűlését. Az évi jelentés helyesbítő tudomásul vétele után a választás következéssel ejtetett meg: elnök Aidinger János, alelnök Jilly Alajos, kar mesterek: Langer Viktor és Hoffer Károly, titkárok: Reberics Imre és Kiss József, pénztáros: Szigriszt Lajos, levéltáros: Selenyi Antal, igazgató: Repich Vince. Választmányi tagok lettek: Anyal Pál, Czury József, Egerszeghy Kálmán, Eötvös Gusztáv, Hegedüs Károly, Hillebrand Ferenc, Koharits N. János, Mihálovics Antal (működő tagok); Benyovszky Manó, Hegedüs Imre, Nagy Jenő, Schlauch Imre, Szucsics Károly pártoló tagok. Kimondott továbbá, hogy a f. é. aug. havában Szegeden tartandó orsz. dalnappal testületileg vesz részt.

— Áltározás bál Mohácson. A mohácsi önk. tüzeltő egylet f. évi március 2-án az iparosok olvasóköré helyiségében az egy-

leti segélyalap javára jótékonyzóló alkalmas táncszínházat rendez. Belépti díj személyenként előre váltva 60 kr., este a pénztárnál 80 kr. Föllelitések közönséget vétetnek és hirlapilag nyugtáztaknak. Jegyek előre válthatók: Auber N. J., Abonyi M., Bachrach Győző, Fischer Mátyas, Frank E., Glánczer S., Jancsics M., Jezevics K., Landesz József, Littauer J. és M., Muistik L. és Sipos J. urak kereskedésükben. Kezdeté 8 órakor.

— A pécsi szőlősgazdák egyesülete ma választmányi ülést tart, melynek fő tárgya a szőlőkegygyár ügyében tett felterjesítésre vonatkozó miniszteri leirat bemutatása.

Nyílt-tér.)

Köszönet-nyilvánítás.

Mindazoknak, kik forrón szeretett Jenő gyermekünkért f. hó 20-án tartott gyász-misén megjelentek s részvétüket méltatlan fájdalomunkat enyhíteni óhajtották, hálás köszönetet mondunk. Pájdalmunk enyhítésére nagy mérvben járul az, hogy — valamint Halason, a hol virágzó életét, oly váratlanul és gyorsan bgvégezte, a válogatott szép számu közönség között tanárai és iskolatársai is, a temetésen ott voltak, a hol a temetőben a tanulók sorfalat képeztek, a pályatársak a hullát a nyugalom helyére emelték s érzékeny búcsút tartottak felette, mi által hamisíthatlan jelét adták annak, hogy az elhunytban egy nemes lelkű, általános szeretet pályatársat vesztettek el; éppen úgy a Pécssett levő volt pályatársak testületileg előttek meghallgatni a gyász-misést s imádkozni érte, ki mindenki előtt kedvessé tenni tudta magát s kiért oly számosan könyvet hullattak.

Továbbá forró köszönetünk nyilvánítjuk mindazoknak, kik levélileg oly érzékenyen tolmácsolták igaz részvéttüket.

Kis József ügyvéd és nője Kis Eleonóra.

E rovart alatt megjelentekért nem vállal felelősséget a szerk.

NAGY FERENCZ

laptulajdonos.

KIS JÓZSEF, VÁRADY FERENCZ lapvezér. felelős szerkesztő.

Hirdetések.

Hirdetmény.

Frankfurter Albert vagyonbukott pécsi lakos kereskedő csődtömegéhez tartozó összes fűszer és gyarmat árak (nevezetesen: fűszer, festék, liszt, heringek, rusznik, déli gyümölcs, tejgyertya, mak, lenese, cukorkák, kávé, pótkávé, rizs, olaj, vas és pleh-edény stb.) ügy bolti felszerelések, melyek a csődleltárban 68., 69., 70., 71., 72., 73., 74., 75., 82., 83., 84., 107—120. tételig bezárólag, 122—129. tételig bezárólag, 1231—1234. tételig bezárólag fölveve vannak és becsértékük 5372 frt 73 krt tesz ki, az ideiglenes csődválasztmány f. évi február hó 16-án kelt és jóváhagyott határozata értelmében ajánlati uton a leg többet ígérőnek el fognak adatni.

Az ajánlat 50 kros bélyeggel ellátott, sajátkezűleg aláírt és jelen feltételek ismeretét és azokhoz való kötelezettségét elismerő, pecsételt ellátott körtekbe helyezett nyilatkozat által történik, melyekhez a leltár szerinti becsértéknek 10% százaléka, vagyis 537 frt 27 kr. készpénzben mel-lékelendő.

Az ajánlat legkésőbb f. évi február hó 28-nak d. e. 12 óráig Bolgár Kálmán tömeggondnoknál (Pécssett Majláth-tér 5. sz. házban) benyújtandó. A benyújtott ajánlat vissza nem vehető. A csődválasztmány már ugyancsak f. évi február hó 28-án d. u. 3 órakor tartandó ülésében határozati fog, mely határozatával azonban a leg többet való ígérethez vagy egyáltalán bármely ajánlat elfogadásához köve nincs; ha azonban bármely ajánlat elfogadtatik, annak végleges jóváhagyása a pécsi t. kir. törvényszék mini csődbíróság jóváhagyásától függ. A jóváhagyással elfogadott ajánlat nyomán a vételár a bánatpénz elvesztésének terhe alatt 24 óra alatt készpénzben a tömeggondnoknál lefizetendő, mire a megvett árak azonnal átadatni fognak, mégis a nélkül, hogy akár az árak és felszerelések minősége vagy mennyisége, akár a használhatóság és becsérték tekintetében szavatosság vállaltatnék el.

Az így megvett árak és bolti felszerelések az irgalmasok épületében elhelyezett tüzethelyiségből legkésőbb 8 nap alatt eltávolítandók, ha azonban a vevő az üzleti helyiség ez idő szerinti bérét megfizetné, úgy 1889. évi augusztus hó 1-ig a boltot használhatja veheti. A közadós magánlakásának pinczéjében elhelyezett árak mindenesetben 3 nap alatt elszállítandók. Az üzlet az ajánlatkötő akorok által megtekinthető, ugyancsak a leltár s rendelkezésükre állt, és ez iránt a tömeggondnoknál d. e. 8—11, és d. u. 2—4 óráig jelentkezhetnek.

Bolgár Kálmán ügyvéd. tömeggondnok.

17748. sz. tk. 1888. sz.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Baranyamegye gyámpénztára végrehajtónak Stefan János és Appl János keresedi lakosok végrehajtást szenvedők elleni 629 frt 92 kr. tökékelvétel és járuléka iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvényszék területén lévő, a keresdi 79. sz. telekkönyvben felvett 104. sz. házra, ehez tartozó belsősegre, egy 1/2 kültelekre — 3199 frt becsárban; az ugyanezen tjkvben felvett — a 132. sz. fekvőségre 15 frt; az 1919. sz. fekvőségre 129 frt; az 1662. sz. sz. fekvőségre 191 frt; az 1459. sz. sz. fekvőségre 189 frt; a 134. sz. fekvőségre 82 frt becsárban; a keresdi 102. sz. tjkvben felvett legelő illetményből Stefan Jánost B. 114 alatt illető 1/2, -ed részére 100 frt becsárban; a keresdi 26. sz. tjkvben felvett 32. sz. sz. a. 15. sz. háznak s belsősegek és 7/8 telekkönyv Appl János illető felére 2286 frt becsárban; a + alatti 140. sz. fekvőségeknek ugyan Appl János illető felére 99 frt, az 1809. sz. fekvőségeknek ugyanazt illető fele 40 frt és az 1439. sz. fekvőségeknek ugyanazt illető felére 96 frt becsárban; a keresdi 102. sz. telekkönyvben felvett legelő illetménynek Appl Jánost B. 48 alatt illető részére 100 frt becsárban; a keresdi 86. sz. telekkönyvben felvett 144. sz. fekvőségre és pedig hogy ezen valamint a következő ingatlanokra is a végreh. törv. 156. §. a) pontja alapján az egészre, va-

gyis Appl Jánosé szül. Böz Eva részére és 68 frt becsárban; az 1767. (és nem 1467.) sz. sz. fekvőségre 34 frt; az 1486. sz. sz. fekvőségre 87 frt; ugy az 1514. sz. sz. fekvőségre 48 frtban az árverést ezenell megállapított kikialtási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi március hó 20-ik napján délelőtt 10 órakor Geresd községében megtartatott nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át, vagyis 319 frt 90 krt, 1 frt 50 krt, 12 frt 90 krt, 19 frt 10 krt, 18 frt 90 krt, 8 frt 20 krt, 10 frt, 228 frt 60 krt, 6 frt 90 krt, 4 frt, 9 frt, 60 krt, 10 frt, 6 frt 80 krt, 3 frt 40 krt, 8 frt 70 krt, és 4 frt 80 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadéképes értékpapírban a kijelölt kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átseglyátatni.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Kelt Pécssett, 1888. évi november hó 13-ik napján.

Váry bíró helyett

Lukrits István, kir. törvénzéki bír.

Értesítés.

Hogy igen tisztelt vevőim igényeinek minél inkább megfelelhessenek a pellerdi uradalom tejárlásán kívül a görcsönyi uradalom tejárlását is megszereztem

s azon helyzetben vagyok, hogy a legkiválóbb minőségű hamisítatlan tejet zárt palackokban házakhoz szállíthatom

literjét 8 krjával számítva

úgy télen mint nyáron

Mély tisztelettel

Scheibner J.

fűszerkereskedő.

Eddig még fölülmulhaítan a MAAGER W.-féle cs. kir. szabadalmazott, valódi tisztá

Csukamáj-olaj MAAGER VILMOSTÓL BÉCSBEN.

Az orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és könnyen emészthetősége folytán gyermekeknek is ajánlató, mert a leg-tisztább, legjobbnak elismert szer: mell- és tüdőbajok, görvély, daganatok, kelések, bőrkiütések, mirigyek, gyengeség stb. ellen — egy üveg ára 1 frt — kapható gyári raktárban: Bécsben, Heumarkt 3. sz. alatt, valamint az Osztrák-Magyar birodalom legtöbb s jobb nevű gyógyszerártaiban.

Pécssett kapható: Sipőcz István, Zaiga László Erreth Iános, gyógyszerártaiban; Reeh Vilmos és Spitzer fia kereskedésében.

1808. sz. 1889.

Pályázati hirdetmény!

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium f. 1889. évi január hó 23-áról 72888/VIII 888 szám alatt kelt leiratával

a pécs-városi közkórház részére

egy új

másodorvosi állomás

szervezését — melylyel 400 frt évi javadalmazás van összekötve — engedélyezvén egy ugyanily javadalmu állomás pedig előzőleg már üresedésben lévő: felhivatnak mindazok, kik ezen állomások valamelyikét elnyerni óhajtják, miként orvostudori oklevéllel, úgy eddigi orvosi gyakorlatukról szóló bizonylatokkal, valamint életkorukat igazoló születési anyakönyvi kivonattal felszerelendő kérvényüket legkésőbb

f. évi február hó 26-án déli 12 óráig Pécs szab. kir. város polgármesteri hivatalánál

annál bizonyosabban nyújtsák be, minthogy később érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Ezzelal megjegyeztetik, miként a betöltendő állomás ügykörét szabályozó szolgálati utasítás a városi jegyzői hivatalban a pályázati határidő alatt betekinthező.

Pécssett, 1889. évi február hó 9-én.

Pécs szab. kir. város tanácsa.

